

ЛЮБЕН ДИЛОВ
СТРАННИТЕ КАЧЕСТВА НА
БОРИС ЛЕВИТАШКИ

chitanka.info

1

В оная пролет валяха обилни дъждове и буренът израсна висок.

Комисията в института за подежни машини, която се занимаваше със странните качества на чертожника Борис Левиташки, не откри връзка между тях и климата, но тъй като напоследък медицината утвърждаваше многостранната зависимост на човешкия организъм от метеорологичните и космическите влияния, комисията отбеляза в протокола си и необикновената пролет.

Пролетта бе изправила самия Левиташки пред два проблема — от обществен и интимен характер. Като член на профкомитета му възложиха да се погрижи за тревните площи около института. Засети преди десетина години след построяването на институтската сграда, тези площи отдавна носеха незаслужено името си „тревни“, тъй като никой не бе ги поддържал. Утъпкани, замърсени с всякакъв боклук, от дъждовете те изненадващо се превърнаха в гъсти, до пояса високи ниви от бурени, чиито названия бяха забравили дори някогашните селски чеда — сега сътрудници и служители в института.

Борис Левиташки все не откриваше ни косач, ни коса, защото градът имаше хиляди такива площи. Домакинът кривеше и без това кривите си рамене: „Няма, братче, това е!“, но изостреното чувство за отговорност пред обществото не позволяваше на Левиташки да се измъкне със същото оправдание. Един сърп поне да намереше отнякъде, собственоръчно щеше да ожъне тия проклети бурени! Които отгоре на всичко бяха като че ли по своему хубави в буйните си жизнени пориви, в месестата си пищност, дарила института все пак с някаква зеленина. Той се изтърва и да го каже, естествено, не пред отговорни лица, само пред колежката си Захариева. Тя обаче съобщи и за това, въпреки че само няколко дена по-късно бяха вече в интимни отношения, та в протокола на комисията към странните качества на Борис Левиташки се прилепи и не по-малко озадачаващото му харесване на бурените.

Беше в обедната почивка, в половината свободен час между току-що спрелия сутрешен и още не започналия следобеден дъжд. Слънцето се мъчеше да се провре между тежките топли облаци и от усилията му в града ставаше двойно по-задушно. Захариева и Левиташки излязоха от стола да се поразтъпчат из мокрите алеи на бившите тревни площи. Често го правеха, та самата Захариева не предусети в разходката им нещо необичайно. В чертожната зала работеха десет млади жени и един млад мъж. Разбира се, дълго време те го одумваха, дълго време той бе търпелива жертва на доста безмилостните им закачки, но по времето на тези събития той отдавна вече бе се превърнал просто в една от тях. Защото никоя чертожничка не би се интересувала сериозно от един чертожник при наличието на цял батальон инженери и конструктори в института.

Левиташки се оплака на колежката си, че модерната техника е прогонила и сърповете от нашия живот. Но се и похвали. Бе се сетил на края за една своя далечна леля, която обещала да му прати по някой съселянин два сърпа. После той внезапно се спря насред обраслата алея и се изсмя:

— Изтормозих се заради тия бурени, а сега почва да ми става жал за тях. То аслъ, като гледаш дълго време едно нещо, или го намразваш, или някой ден го откриваш с други очи. Погледни ги, погледни ги! С какво всъщност са по-грозни от другите растения? В село ги трябва, защото пречат на храните, но в града с какво пречат? А кой знае и какви непознати качества крият в себе си! Виж го тоя красавец! — рече той и почти нежно погали половинметровия отровназелен език — листо на непознатото и нему вече растение.

Захариева също докосна „красавеца“ и хвърли през рамо един развеселен поглед към своя колега: Я, Борето Левиташки правеше намеци!

А чертожникът сякаш сам растеше нагоре заедно с екзалтацията си:

— Цяла джунгла! В сърцето на града. И всичко пращи от сокове, бори се, лети със семената си към слънцето! А за какво мечтаем ние? За тревна площ! Всичко да е еднакво, равно, ниско подстригано...

Намекът му се отплесваше в друга посока, доста по-опасна, и Захариева инстинктивно пожела да го върне обратно:

— Какво става с тебе, Боре? Такава любвеобилност даже към бурените? Да не си влюбен?

— Ти знаеш... — прошепна в неочакван отговор Левиташки.

Тя никога не бе го знаела, а изведнъж усети, че винаги го е знаела през последните години; знаела е дори и защо той никога не бе ѝ показвал чувствата си. При тези клюки около нея мъж като Левиташки не би събрал кураж за нещо повече от някой тъжно унесен поглед. Стори ѝ се още, че го мрази заради мухльовщината му, затова реши да приключи темата на разговора с най-колегиалния тон:

— Сигурно е хубаво така, да е пролет и да си влюбен, а, Боре?

— Мъчително е — изпъшка чертожникът без надежда и без укор.

— А ти по-добре си гледай изпитите — препоръча му тя майчински и по майчински ядосано добави: — Другото е вятър-работа.

— Приключих. В две извънредни сесии. И дипломната работа представих. Професорът вече ме поздрави с инженерската титла, макар че през юни...

— А — възкликна тя неприятно поразена. — Че кога така? Ама и ти си един потайник!

— Не си се интересувала. Пък аз не обичам да се хваля.

— Е, честито тогава! Ще черпиш.

— Черпенето е единствената приятна страна на нещата — рече той с необичайно за него самочувствие.

— Защо?

— Шефът все ме потупваше по рамото: „О, нашият задочник!“ — а сега бяга да не ме срещне. И, второ... бях решил, щом се дипломирам, да се ожена. Пък и за тая работа май завърших предсрочно.

— Ти си вземи дипломата, всичко ще се нареди — рече тя малко нервно. — Ох, свърши ни почивчицата! Да вървим, братко, да си вадим очите. Блазя ти, че поне от това ще се отървеш!

Той я застигна с две крачки. Устремни, неотмерени, те го блъснаха в рамото ѝ.

— А ти защо не ме запита поне в коя съм влюбен?

Захариева се спря против желанието си, против осъзнаването, че в момента ги наблюдават най-малко от двайсет прозореца на института.

— Аз съм дискретен човек, Боре, — похвали се и тя. — За такива неща не се пита. Но ще ти кажа едно, впрочем, ти сам го каза одеве. Мъжът трябва да е като твоите бурени: жилав, напорист, безогледен, ако иска да побеждава подстриганото. — Тя сепнато се изсмя, доловила цялата опасност на своя съвет: — Видя ли колко съм мъдра? Хайде, че вече ни одумват!

При входа той още веднъж я спря:

— Лиле, това... това окуражаване ли беше?

— Може би — изсмя се тя отново и припна нагоре по стълбите.

Краката ѝ — пълнички, но с изящна линия — изтанцуваха в душата му своето кокетно изкачване.

2

Навярно за да докаже дискретността си, Лили Захариева премълча пред колегите им, че тяхното Боре е станал вече инженер Левиташки, и остатъкът от работното време мина под знака на вечно закъсняващите разработки с въздишки, с редки възклицания и откъслечни нервни реплики над чертожните дъски. Но когато на края Лили Захариева, за пръв път през петте години трудово съседство, кокетно му обърна гръб, за да оправи червилото си, а после изсвири с пръсти във въздуха върху невидими клавиши една нова мелодия на сбогуването, Борис Левиташки усети да се задава края на безличното му чертожническо съществуване.

У дома го очакваше човекът от село с двата сърпа. И с триста заръки от лелята. Най-важната бе да пази сърповете и да ги върне след седмица по същия човек, защото сега цялата махала разчитала на тях. За щастие майка му бе вече почерпила пратеника, а и той бързаше по някакви ходатайства, та щом се увери, че Левиташки не ще му бъде полезен, гаврътна коняка си и си тръгна.

Прибрал се в стаята си с двата древни инструмента, Борис съзря в тях и древния им символ. Май наистина бе дошло времето да пожъне плодовете на петгодишното си задочничество в инженерството и в любовта. Прищя му се да хукне обратно към института и да изтреби джунглата, заради която всеки ден му натякваха, но само си наля втора чаша коняк за успокоение. Стана му топло и много, много леко. Обикновено след работа винаги се тръшваше за половин час на кушетката, та да събере сили за досреднощните четения и чертания, а сега дори не му се сядаше. Пиеше в движение — от вратата до прозореца, от прозореца до вратата — и носеше чашата, вдигната като за тост. Още отблъскваше от себе си танцуващата по стълбите Лили, още му се играеше на неувереност пред нейното „може би“ — толкова сладка беше сега тая уж боязън. Пък и толкова ли прозаично щеше да стане това, което най-после бе дочакал? Трябваше нещо да се направи, нещо с размах и блясък.

Захвърлени на кревата един до друг, двата сърпа образуваха една позната фигура, по-скоро детайл от фигура, но опитното въображение на чертожника и инженера лесно дооформи цялото. Той се смути от безсрамието си и побърза да ги раздели. После смогна да си представи и нещо съвсем лирично, сигурно останало в паметта му от българската класика. Двамата с Лилето жънеха своята златна нива, жънеха и пееха, той тръскаше със замах грамадните снопи, бършеше със замах чело, дълго пиеше от шарената стомна, поглеждайки край потния ѝ тумбак към крушата, под която висеше люлката с първата им рожбица...

Заради тая стомна не усети кога изпи още една чаша коняк, но пък знаеше вече какво ще направи утре. Ще свика една весела бригада, а по някое време ще покани Лилето да се наджънват. Всички ще разберат, ще разбере и тя, че връщане назад няма, и той ще обяви годеща им. Имаше май някога такъв разказ от Елин Пелин ли, от Йовков ли, много хубав беше и след като го пресътвори с всички подробности в съзнанието си, той почувствува и венчалното право да си нарисува продължението му.

Отначало то се изрази в една безкрайно нежна първа прегръдка. Разбира се, той не за пръв път я прегръщаше във въображението си, но онова, по-рано бяха самотните мъжки осъществявания на незадоволената страст. Не можеш да прегръщаш по този начин бъдещата си съпруга. Поне в началото. Той съвсем олекна от замайващия прилив на нежността си и залитна. Твърде силно залитна, но не падна. Остана неестествено наклонен, като прочутата кула в Пиза, за която светът още си блъскаше главата как да спаси от падане. Той самият също бе разработил тайно два проекта, но от стеснителност и тях не посмя да изпрати.

— Хей, пияният! — подвижна си той щастливо. — Я се дръж прилично! — И опита да се изправи. Не успя, защото като че ли му липсваше опора. А и центърът на тежестта в тялото му сякаш бе отишъл кой знае къде. Погледна краката си, видя ги да висят на десетина сантиметра над изтъркания жакардов килим и отново си рече на глас: — Хайде, стига! Като бъдещ глава на семейство време ти е да слезеш на Земята.

И слезе. Не запомни мига на изтрезняването си, но допира на паркета през изтънелия килим усети недвусмислено и през подметките

си. А преди го нямаше. И обувките му наистина като че ли бяха шавали безпомощно във въздуха.

Това го поизплаши. Вярно, преуморен е от изпитите, пък и конякът... макар че тия три чашки коняк друг път нищо не са предизвиквали в него освен отмора и радост... Но чак халюцинации?

Отиде в банята да подложи глава под крана. Видя му се недостатъчно, та набързо изхвърли дрехите си в антренцето и застана под ледения душ. Водата сякаш мигом се изпаряваше от огъня на тялото му.

— Аз разбирам, че ти е толкова хубаво, та ти се ще чак да хвъркнеш — рече си той, защото все още трябваше да прогонва видението. Устата му се напълни с вода, изплю я и заподскача. Студът на циментовия под бе почнал да пари по ходилата му. Каза си още: — И си хвърчи, колкото си щеш, ама...

И се задави заедно с глътката вода. Циментът бе се дръпнал изпод краката му, изпод двата едновременно. А душът, затиснат от темето му, сърдито пръскаше струите си встрани.

Водата напълни ушите и очите му. Той наведе глава и тя започна съвсем отблизо да стреля във врата му. Сивочерната мокра стена на пода лежеше мистично недосегаема на трийсетина сантиметра под стъпалата му.

— Спокойно, Боре, иначе лудницата не ти мърда! — рече си Левиташки с галювна подигравка. Размърда боязливо крака; те свободно се движеха във въздуха, леко посинели от студа. — Спокойно, ти казвам! Инженер си вече, разсъждавай трезво и научно! Щом можеш да преодоляваш гравитацията, поне иди по-нагоре...

Шегата му имаше пред вид „по-нагоре“ в смисъла на обществено положение, та, неподготвен, той едва свари да протегне ръце, за да не блъсне главата си в тавана. Главата на душа жулна болезнено рамото му.

Да, без съмнение сега дланите му опираха в тавана. Личеха и мокрите петна, оставени от пръстите му. Като си повтори още няколко запъхтени „спокойно“, той драсна с нокътя на палеца си един гневен хикс върху бялата мазилка. Описа още по-гневен полукръг около него. Драскотините останаха. Той ги загледа с нарастващ ужас, почти изплака:

— Хайде, слезни вече! Моля те, слезни! — и с двойно по-голям ужас възприе с всичките си сетива плавното спускане, подхлъзването на мокрия под, бягството си от банята.

Занавлича безпаметно дрехите си, но не бе се избърсал, та ръкавите и крачолите се възпротивиха да приемат крайниците му. Отново захвърли дрехите на пода в антрето, вторачен в десния си палец. Под нокътя му се белееше ивица гипс или вар.

В този миг майка му излезе от кухнята, скара му се:

— Защо стърчиш така, да наистинеш ли искаш? И с какво се къпа, като съм източила бойлера?

— Къде е хавлията? — почти изкрещя той, за да чуе и своя глас.

— В банята, къде другаде! — сопна му се старата, защото отдавна кавгата бе станала обикновеният им начин на разговор.

Той не помръдна от стената, на която бе се облегал, и тя се пресегна през полуотворената, врата към закачалката, измъкна хавлията, хвърли я на гърдите му.

— Мамо — рече той предпазливо, като закри голотата си с хавлията. — Кой е надраскал така тавана на банята?

Вечно загрижена за реда, тя веднага надникна.

— Хъ, че кой го е надраскал? Сега го виждам.

— Мамо — изпъна той палеца си под носа ѝ. — Имам ли нещо под нокътя?

Тя хвана палеца му, отдалечи го, за да го види, и веднага избухна:

— Ти си го надраскал, какво ме баламосваш? И защо, да те пита човек? Няма ли да се ожениш, че да спреш най-после с тия детинщини.

— Ще се женя — каза той. — И не можеш да си представиш каква хубава снаха ще ти доведе.

И друг път бе я утешавал така, но старицата сега реши, че от радост е скачал до тавана, за да драще по него, а това означаваше наистина скорошна снаха, та му прости палавщината.

— Ще дойдеш ли да пием кафе?

— Ида, мале — викна той пресилено весело. — Ама не се стискай с кафето, направи го веднъж като хората!

А докато се обличаше, нокътят му описваше малки бели светкавици в полуздрача на антрето.

3

Борис се застоя дълго при майка си в кухнята, защото се боеше да остане сам. Пиха наистина силно кафе и той ѝ разказа всичко, което знаеше и което бе си досъчинил за своето Лили. А след като изчегърта с ножичка гипса изпод нокътя си, почти се успокои. Старицата тръгна по комшиите, обещала била. Отиваше да се хвали със снаха си, разбира се, но той не я спря, макар да бе сигурен, че скоро поне няма да има никаква снаха.

Пътюм той надникна в банята и се прибра в ергенската си стаичка. Седна да поразсъждава в единственото, твърде старо кресло. Кафето и душът трябваше да са поизбистрили мозъка му, но преди да почне да мисли, както подобава на един инженер-конструктор — методично, с ясни понятия, — положително се налагаше да извърши поне още един опит. Не му стигна куражът обаче, затова реши да се настрои с малко самоирония.

— Е, какво, драги ми инженер Левиташки, даже левитацията сложихме в джоба си, а? Преди дипломата и преди жената...

Левитацията съществуваше, разбира се, само в религиозните митове за светците и в модерната мистика на научнофантастичните съчинения, но да си заповядаш: „Вдигни се до тавана“ — и да се вдигнеш, че и да надраскаш там разни хиксове и сърпове, които не щат да изчезнат, и да се върнеш пак, лек като перце... На това трябваше да се тури все пак някакво име. Левитация, значи, а? По всички закони на физиката абсурдна, невъзможна, никога не съществувала освен в ненаситната за чудеса фантазия на хората. А ето че, ако си кажеш сега например, както си седиш в креслото: „Хайде, Боре, вдигни се към тавана, да нарисуваш и там един сърп!“ — току виж, си се вдигнал наистина, пък старата след това ти направила пак един абсолютно реален скандал.

Той почака затаено, заслушано, но не чу друго освен пукането на пружините под себе си. Какво? Отиде ти левитацията, а? Жалко!...

Действително не се зарадва. Съгледа двата подигравателно озъбени сърпа на кушетката, ядоса им се и отметна глава към отдавна немазания опушен и нацвъкан от мухи таван. Изведнъж до плач му се прииска да се вдигне като одева и да украси целия таван със сърпове. Лесно щеше да успокои старата: Кротко мале, все едно, тия дни ще се маже. Заради снахата...

Още недоизрекъл в себе си шеговитото оправдание, натискът на пружините сякаш го изстреля от креслото и той плавно се понесе към тавана, в непроменената поза на седенето. Този път не се уплаши, защото някак твърде уверено бе го очаквал. Хладнокръвно отбеляза, че навярно не е само в командата работата, а в силата на вътрешното пожелаване, своевременно протегна ръце, за да спре асансьорния си полет. След като увисна във въздуха, дръпна дланите си. Десетте пръста оставиха десет белезникави отпечатъка върху гипсовата мазилка. Спокойно, Боре, рече си пак като в банята, но вече без особена нужда. Инженер си, помъчи се да откриеш как става тая дяволия! Само да не влезе сега бабичката, че ще ѝ се спуска сърцето. Трябваше да заключиш. Я наистина слез и заключи! Вземи и нещо по-сериозно за рисуване, че с нокти е доста противно...

Той спусна крака, както когато човек се готви да скочи от дуvara, на който е седял, почти безшумно слезе на пода и отиде да заключи. Естествеността, с която извърши всичко, отново го омаломощи, та се наложи пак да поседне, преди да се заеме с рисуването по тавана.

В креслото изтегна крака, внушавайки си, че прави това с блаженство, и за няколко мига затвори очи. Запита се в тия мигове как би реагирала Лилето, като ѝ демонстрира един сеанс по левитация, но не видя зад спуснатите си клепачи никакво Лиле. Вместо нея, дявол знае защо, там изплуваха двата сърпа в първоначалното си положение. Отвори очи. Сърповете лежеха на кушетката, както бе ги захвърлил в гнева си, но изведнъж единият видимо помръдна, а после се оказа залепен за другия в одевешната срамна поза.

— Е, не, това вече не може да бъде! — изпъшка Борис, сякаш разходките му до тавана бяха нещо нормално в сравнение с новото чудо.

Рипна от креслото с такъв устрем, че едва не падна върху сърповете. Опипа ги боязливо, не само за да не се пореже. Те наистина лежеха плътно един зад друг, въпреки че преди бе ги раздалечил. Това

поне помнеше ясно. Хвана дървената дръжка на самопреместилия се, както се хваща пеперуда, и го положи чак на другия край на кушетката, върху възглавницата. Върна се в креслото с плаха закана:

— Ха да те видя сега, мръсно!

Нищо не последва. Сърповете продължиха да си лежат далече един от друг, безжизнено озъбени като челюсти на изкопаемо животно. Чакай, чакай, рече си Борис, това трябва да е друго, това вече не е левитация, ако трябва да се вярва на легендите! И втренчено се загледа към възглавницата, съсредоточи всичките си сили в този поглед, бавно го заотмества по дължината на кушетката. Сърпът се отлепи от възглавницата, да, вдигна се, но не последва погледа му, не прелетя разстоянието до другия сърп, а направо се озова в стоманено-лъскавата му прегръдка.

Целият разлюлян от вътрешното си треперене, Борис отново раздели сърповете. Този път ги постави на пода в двата срещуположни края на стаята. Отдалечи се, погледна съсредоточено ту единия, ту другия, без мисъл, без команда, само с простото желание те да се съберат. За трети поглед не остана време, защото те вече бяха се прегърнали. Тогава, за да провери дали това не са някакви омагьосани сърпове, той се загледа в чашата, която слагаше вечер на етажерката до главата си. Тя все още бе до половината пълна с прашносива вода. Изглежда я спокойно, дълго, като си пожела тя да не бъде на етажерката, а върху решетката на нафтовата печка. Преди да извърти докрай глава към печката, чашата вече стърчеше отгоре ѝ, а водата в нея дори не беше се разклатила...

Трудно е да се опише нощта, каквато я преживя Борис Левиташки. Подемите на духа и радостта от тайнствените способности, които го караха да лудува с вещите в стаята си — дори кушетката премести веднъж с поглед, — се редуваха с отчаяние и страх; как ли щеше да се живее занапред? Това дотолкова го изтощи, че на края не смогна и по нормален начин да се премести на кушетката, а поспа около час-два в неудобното кресло. Събуди се, ослепен от прожектори, оглушен от оркестрови тушове. Бе летял с разперени ръце под купола на огромен цирк, а като се спусна надолу, видя, че нямаше къде да стъпи, защото арената гъмжеше от премятащи се клоуни и маймуни. Това именно го и събуди.

Отиде на работа с решението, че няма право да крие от обществото вълшебните си способности. То бе длъжно да им намери приложение, да ги изучи поне. Директорът обаче не дойде тази сутрин, а сърповете разбудиха атавистични чувства у селските чеда и внуци в института и те въодушевено решиха, че една жътварска бригада приятно ще разнообрази работния им ден.

Целият колектив се изсипа на мокрите от нощесния дъжд бивши и бъдещи тревни площи. Стана много весело, но не закъсняха и конфликтите, защото, както се казва на институтския език, проблемът за техниката бе много остър — два сърпа на двеста души. Виновникът за неочаквания празник стоеше настрани от веселието, смутен и сънлив. И сигурно изобщо нямаше да се дореди, ако Лили Захариева не бе се погрижила за него.

Тя притича, въодушевена и още по-хубава, дръпна го за ръката:
— Ти какво, за бурените ли тъгуваш? Хайде да се наджънваме!

Изглежда, и тя бе чела някога същия разказ, но Борис реши, че ѝ го е внушил снощи по телепатичен път. В края на краищата какво е една нищо и никаква телепатия пред левитацията? Лилето обаче не го остави да затъне в угризенията. Тя обяви пискливо, че ще се наджънват, и поиска двата сърпа извън реда. Профпредседателят, млад

инженер, незагубил още чувството си за хумор, бе поел вече юздите на колектива. Той нареди да отмерят две равни площи и определи облога: ако Левиташки я наджъне, тя да му купи герданче, ако Захариева победи, той да ѝ пристане.

Макар и на шега, вчерашното му сладостно видение се приближаваше към осъществяването си и Борис се уплаши от бързината, с която загадъчните сили променяха живота му. Сигурно затова се поряза още на третото навеждане. От кутрето на лявата му ръка шурна кръв. Чертожничките се разпищяха, но профпредседателят си остана неумолим.

— Предаваш ли се, или да те дисквалифицираме?

Борис се предаде.

— Тогава трябва да ѝ пристанеш.

— Щом профкомитетът го е решил... — усмихна се примирено Левиташки не на шегата, а на неясната кървава поличба.

Победителката изглеждаше сега повече изплашена. Заповяда му: „Ела да те превържа!“ — и пак така свойски го хвана за ръката, здравата.

В стаята на машинописката, където висеше аптекката, двамата се изпотиха от първата си осъзната близост. Наложил се Захариева да бинтова стегнато кутрето и цялата длан, защото лейкопластът не спираше кръвта. Той я похвали:

— Много си сръчна.

— Карала съм курсове за санитарна отбрана.

— Но и да жънеш умееш.

— Никога не бях хващала сърп.

— Стана весело с тия сърпове, нали?

— Тъхъ.

Тя се изчерви, спомнила си облога. Той също мислеше за него. И си помисли още, че каквото и да дрънкат за нея клюкарите, с една жена, която умее да те възприема дори телепатично, ще се живее добре.

— Готово — рече тя и му поднесе потната си бузка. — Няма ли да ме цункаш за благодарност?

Беше умно момиче и знаеше, че в такова положение само шегата ще ги измъкне от неловкостта.

— Лиле... — рече той и млъкна.

За да му помогне, тя каза: „Знам“, и примигна насреща му с предано засияли очи. Той пак се обърка от леснотата, с която ставаше всичко. Бе забравил, че както всяка медицинска сестра търси своя лекар, така и всяка чертожничка мечтае за конструктор. А нали професорът бе го поздравил вече с бъдещата инженерска титла.

— Лиле, аз мислех дори днес... Искам да кажа: пет години работим рамо до рамо, достатъчно се познаваме... Мислех да ти предложа, ако си съгласна, разбира се...

— Разбира се — прихна леко тя.

Смехът ѝ го сепна и тя побърза да обясни закачливо:

— Ако съм съгласна, разбира се.

— Да, да, именно! Но виж, междувременно станаха някои неща и аз... аз съм длъжен да ти ги кажа, преди да вземеш решението си. Аз, знаеш ли, не съм съвсем както трябва... Искам да кажа, както може би мислиш за мен...

Простодушният смут в лицето му не говореше за неизлечими пороци или перверзии и тя се възползва от него. Виновно сложи глава на гърдите му, пошушна:

— Аз също не съм съвсем както трябва, Боре. Млада бях, наивна, излъга ме един хаймана, но иначе...

— Глупости! — отблъсна я той от себе си, защото бе му напомнила клюките, на които упорито отказваше да вярва. — Обичам те каквато си. Друго имам пред вид. Ела, ела да идем някъде да ти покажа, тука може да влезе някой!

— Не! — пребледня тя, а после се и изчерви.

— Добре. Нека тука... За левитация чувала ли си? За телекинеза?

— Какво е то? — попита тя в тих ужас. — Кажи ми го с думи!

— Ама не се плаши! Това е преодоляване на земното притегляне чрез психически сили. Гледай сега! Дръпни се, ей там иди, да видиш по-добре! Дано успея, много съм развълнуван!

Той си пое дъх, стисна юмруци, отпусна ги, отпусна цялата си мускулатура и полека се вдигна на метър от пода. А там, както бе се упражнявал нощес, прибра крака към тялото си, кръстоса ги и остана да седи по турски, като върху невидимо вълшебно килимче.

— Виждаш ли ме? — попита я той напрегнато, защото още никому не бе показвал новите си способности и още се боеше да не излязат чиста самоилюзия.

Захариева плесна с ръце.

— Това ли е? Туу, че ме изплаши! Рекох си, кой знае какво...

— Има още — окуражи се Борис, че тя така естествено възприе чудото, но вече не беше и толкова уверен дали би се живяло добре с жена, която не можеш да учудиш дори с левитация. Предпазливо слезе на пода, оправи сакото си. — Гледай сега! Машината гледай!

Старомодната пишеща машина, тежка поне два̀сет кила, изведнъж се озова заедно с щръкналата недописана страница от бюрото върху отсрещния стол. Той изпращя под тежестта ѝ.

— Яаа! Премести се — възкликна Лилето.

— Аз я преместих. Само с поглед. А сега ще я върна. Тя се обърна към стола, но той вече беше празен. Откри машината на старото ѝ място, върху бюрото.

— Хей, ама ти си бил страшен! — извика тя и се хвърли щастлива на гърдите му, а там се престори на сърдита, избарабани с юмручета по сърцето му. — Какъв мъж си ти бе? Инженер ставаш, мълчиш си, във въздуха можеш да седиш... Толкова години нито думица, а аз...

Тя овреме се прекъсна, защото щеше да прозвучи грозно. Излизаше, че му е обърнала внимание едва сега заради инженерството. Той не чу продължението и разнежено и призна:

— То ми е от вчера.

Тя се поразочарова:

— Как от вчера?

— От снощи. Като ми каза „може би“ и аз от щастие хвъркнах. Цяла нощ съм размествал мебелите и се вдигах като асансьор нагоре-надолу.

— Сладур! — прости му тя и възторжено го целуна.

После той нерешително се върна към реалността:

— Лиле, но какво ще правим сега? Това е сериозен проблем. Ти май леко недооценяваш нещата.

— Как щяло да не ги оценявам! Знаеш ли каква кариера можеш да направиш с това?

— В цирка — рече той горчиво.

— Глупости! После ще мислим. Дай сега да обявим годежа, искаш ли? Тъкмо всички са весели и накуп! Хайде, отпусни се малко

де! Ако можеше да вдигнеш и мене и заедно да литнем над главите им...

— Чак толкова не мога — отвърна той виновно, но тя и това му прости, и сама го хвана през кръста, сякаш се боеше да не отлети нанякъде.

Директорът дойде в института следобед, когато тревните площи бяха ожънати, а колективът празнуваше годежа в залата на чертожниците. Той беше строг ръководител, почти въздържател и не търпеше празненства в служебно време, но щом разбра, че Захариева ще се жени, изненадващо се развесели, държа истински развълнувано слово и заяви, че за такъв случай си струвало да се бръкне по-надълбочко в някои фондове. Та да видим какъв подарък ще изскочи оттам за нашата първа сватба, рече той в заключение. Прегърна двамата и се прибра в кабинета си.

Лилето пошушна на годеника си, че желязото се ковяло, докато е горещо, и умело изигра едно отиване в тоалетната. Директорът я прие все още разнежен. Много се радвал за нея, по-добър мъж не можел да ѝ пожелае. Трудолюбив, порядъчен, с бъдеще, ти знаеш, Лиле, той е най-добрият всъщност и единствен чертожник, вие всичките там сте мърлячки...

— Ако ти кажа какви качества има още, ще ти падне шапката — прекъсна го Захариева с оформено вече собственическо чувство.

Вместо да се разсърди, че една подчинена, и то от най-низшите, му говори така, директорът се засмя добродушно:

— Хайде бе, провери ли ги вече?

— Знаеш, че не обичам мръсни приказки! — срязва го тя. — Той завърши, обещал си му конструкторско място.

— Обещал съм му, мила, когато се записа задочник. Но при тия съкращения сега какво мога да направя?

— Има постановление за младите специалисти.

— Там не пише, че трябва да уволня някого, за да назнача друг само защото е по-млад. Виж какво, Лили, нека не си помрачаваме празника. Аз самият нямам никакъв интерес да изпускам такъв добросъвестен работник. Потърпете до края на годината, нова година, нов щат...

— Добре — изненадващо лесно се съгласи тя. — Всъщност аз дойдох да ти кажа нещо по-важно. Борис може да се издига.

— Разбира се, млад е, кадърен е.

— Не бе! Може да се вдигне и да застане във въздуха. И да мести с поглед всякакви вещи.

— Лиле — рече той търпеливо. — Ако си дошла да ме занимаваш със сватбарски фокуси, не сега, имам си работа.

Тя неочаквано му тропна с хубавото си краче, което се оказа доста властно.

— Мисля, че ми дължиш малко внимание. Моля те да го приемеш, защото и ние самите сме объркани, не знаем какво да предприемем.

И без да дочака съгласието му, тя хукна да доведе годеника си. Борис Левиташки, поразпуснат от внезапното си щастие и от виното, усещаше сили планини да повдига, не само пишеци машини, но нарочно започна с по-леки номера. Премести кристалния пепелник от бармасичката върху бюрото под носа на директора, който уплашено се дръпна. Върна го обратно. Премести цялата бармасичка в другия край на кабинета, прати и единия фотьойл подире ѝ. После се вдигна с лекотата на глухарче, седна по турски край полилея и надникна в чашките му. Рече оттам:

— Пълен е с прах, другарю директор.

Директорът, жлътнал се като ризата си, заекна:

— Това... хипноза ли е?

— Левитация и телекинеза — обясни чертожникът отгоре. — В най-чистата им форма.

Директорът се изправи, постоя зад бюрото си, опрял длани на него, като Антей до майката Земя, набра сили и отиде под своя служител. Боязливо хвана единия му крачол, напипа прасеца, подръпна го. Борис протегна крака си, обърна се, изпъна се в легнало положение, плавно се преметна. Също като в демонстрациите на безтегловност, които бяха гледали в предаванията от космическите кораби. После с тромави премятания доплува до оголеното от бармасичката двойно канапе и пак като глухарче кацна на него.

Директорът бе се отпуснал в преместения фотьойл, рече от безопасното разстояние почти гневно:

— Добре де, какво искаш от мен? С какво мога да ти бъда полезен?

— Не вие на нас, другарю директор — сопна му се Захариева, която през цялото време бе стояла в безмълвно триумфираща гордост. — Кажете, с какво ние можем да бъдем полезни на института! Лесно ще идем другаде, но нали сме институт за подедни машини, забравихте ли?

— Но това... това са фокуси някакви!

— Фокуси ли? — кипна чертожничката. — Направи ги ти, тия фокуси! Не чу ли? Левитация и теле... теле... Какво теле беше, Боре?

— Телекинеза — отвърна Левиташки, щастлив повече със своята храбра и управна бъдеща съпруга, отколкото с вълшебните способности.

Директорът отстъпи безпомощно:

— Добре де, Левиташки, дай някакво разумно обяснение! Какво предлагаш?

— Обяснение за нещо, което противоречи на всички закони на науката, трудно ще се даде, другарю директор. Може би в началото едно научно съобщение, за да привлечем вниманието...

— Научно съобщение за нещо ненаучно? Нали ще ни се смеят и врабците!

— Но то съществува, видяхте.

— Видял съм, нищо не съм видял!

— Боре, я го премести заедно с фотьойла, та белким се убеди — войнствено се обади Захариева.

— Лили, моля те — уплаши се от тона ѝ Борис. — Човек трудно се убеждава от първия път. Другарю директор, ако една комисия обаче... Аз също мисля, че е в интерес на нашия институт оттук да излезе най-напред. Бих могъл да ида в института по сугестология, там май се занимават и с такива проблеми, но все пак...

Директорът бе скочил вече енергично от фотьойла. Като всеки ръководител и той беше чувствителен за интересите на своето ведомство, а му стана и непоносимо да седи повече сам пред необяснимото. Позвъни на секретарката си, но тя също празнуваше и той лично отиде в чертожната зала, откъдето доведе своя заместник, партийния секретар, профпредседателя и началника на конструкторския отдел.

Останали за минутка сами, Захариева рече на годеника си: „Дръж се, Боре!“, а той прие окуражаването ѝ като подкана и се нахвърли да я целува. Понеже директорските врати винаги се отварят безшумно, ръководството на института ги изненада прегърнати. Но това само придаде един по-малко мистичен оттенък на последвалия продължителен сеанс, който, естествено, се извърши при заключени врати и изключени телефони.

Изпратиха двойката с едва сдържано раздразнение. Изглежда, ръководството на института не изпитваше желание да се товари с нови проблеми. Само профпредседателят бе подхвърлил с непроменено добро чувство:

— Слушай, Боре, хвърли ми един поглед, че ме премести някъде я министър, я зам!...

После ръководството дълго мълча и пуши, докато началникът на конструкторския отдел, който смяташе себе си за най-авторитетния специалист в института, се сметна и задължен да каже мнението си.

— Всъщност не е неестествено тъкмо в института за подедни машини да се появят... тия... — започна той. — Озадачава ме обаче, че млад служител и безпартиен при това...

— Не говори глупости! Какво като е безпартиен? — рече партийният секретар.

— Да не започваме пак с кавги — намеси се директорът, познаващ взаимоотношенията им. — Дайте конкретни предложения как да помогнем на човека. Наш колега е, полезен човек, не е виновен, че му се е случило...

— Аз шестнайсет години работя в тоя институт, пък не ми се е случило! — напомни заместник-директорът, искайки също да възрази на началника на конструкторския отдел, но директорът разбра лошо своя съперник:

— Няма нищо общо с трудовия стаж.

— Левиташки! — извика профпредседателят. — Левиташки прави левитация! Той си се е родил с нея, човекът.

— Вижте, другари — подхвана отново обиденият началник-отдел. — Одеве ми се каза да не говоря глупости, но със същото основание мога и аз да отправя този призив. Да се разберем: Никой от нас не е специалист по тия работи! Аз предлагам...

— Няма специалисти за нещо, което не съществува — отново го прекъсна партийният секретар, които прелистваше еднотомната

енциклопедия край директорската библиотека. — Ето, и в енциклопедията го няма. Телефон има, макар че всеки знае какво е телефон, а телекинеза няма. И левитация няма.

— Но всички сме чували тия понятия, нали? Защо не повикаме хора от института по сугестология?

— А да си чувал понятието „репутация“? — язвително каза директорът на началника си. — Ние като ръководство имаме право да решим полезно ли е това за института, или не. Второ, нужните справки можем и сами да си направим. И в института по сугестология ако трябва.

— И там ще ти кажат, че няма такова животно — на свой ред му се озъби заместник-директорът.

— Другарят директор е прав — защити го партийният секретар откъм библиотеката. — Длъжни сме сами да се справим с проблема. Ще определим комисия, ще изчетем всичко по въпроса, ще протоколираме опитите с Левиташки. В началния стадий ще минем и без чужди специалисти. Когато сме готови, ще повикаме хора от БАН и от пресата, ще го демонстрираме и ще направим публикацията. Вярвам, оценявате значението на една такава публикация.

— Ти май се виждаш вече в президиума за Нобеловата награда — рече младият профпредседател, не особено тачен от ръководството, но предано обичан от целия останал колектив. — Леле, като разберат, че вместо да правим асансьори и кранове, се занимаваме с левитация! Поне всички да можехме да се вдигаме така...

— А нещо сериозно да кажеш и ти веднъж няма ли? — скастри го директорът.

Младият инженер изду бузи да преглътне смеха си, избоботи в заседателен стил:

— Аз поддържам предложението за комисията. Нужен ни е и фотограф. Без снимки никаква документация няма стойност. Освен това: да изработим методология и програма за сеансите.

Пак ги изненада, въпреки че той на всички заседания покрай шегите си правеше и разумни предложения. Нали затова трета година не успяваха да го свалят от поста му. И вече наистина делово, както подобава на едно опитно ръководство, набелязаха всичко, което трябваше да се извърши в близките дни. На края директорът драматично разпери ръце:

— Бе, хора, една левитация план не изпълнява, ама като сте рекли...

Но другите не му обърнаха внимание. Бяха свикнали в решителни моменти той да стоварва отговорността върху колектива им. Така минаваше и за демократичен.

Естествено, и най-схватливият човек се нуждае от време, за да осъзнае истинските измерения на подобно изключително събитие. По-странното е, че амбициите на комисията бяха разпалени тъкмо от повсеместното отричане на тези явления, които Борис Левиташки всекидневно демонстрираше в кабинета на директора. В никакви сериозни справочници освен в речника за чужди думи не фигурираха двете понятия. Партийният секретар събщи, че само спиритистите вярвали в тях; духовете им клатели масичката и местели чинийки по нея. Младият профпредседател, който ползуваше чужди езици, донесе от западната преса съобщение за някой си Ури Гелер, западногерманец, който публично демонстрирал, дори и пред телевизията, телекинеза. С поглед изкривявал железни вилици. Статията обаче се намираше в авторитетен вестник и обявяваше представленията на Гелер за илюзионистки фокуси.

— Криви вилици ние и така си произвеждаме, колкото си щем — поясни профпредседателят. — Ами да им заведем Борето да видят какво значи телекинеза.

— Повече от фотьойл и той не може да премести — рече тогава началникът на конструкторския отдел, най-големият скептик в комисията.

— Искаш да ти закрием отдела за кулокранове ли? — подигра го профпредседателят.

Фотографът, модерно, брадато момче, което пак той бе довел по приятелска линия, се търкаляше с апаратурата си по килима, за да запечата от всички посоки въздушните пози на Левиташки, и все се вайкаше:

— Няма да ми повярват, ей! Отиде ми реноменцето! Всеки ще каже, че е монтаж. Летяща чиния да снимам по ще ми повярват...

Отгоре на всичко телекинезата изобщо не се запечатваше на лентата. Дори при експонация една хилядна от секундата. Предметите направо се озоваваха на новото място, сякаш винаги са си били там.

Камера трябваше, от ония, с които снимат полета на ядрените частици. В Дубна го откарайте, посъветва ги фотографът, или в Ленинград, щом има такъв институт. Партийният секретар предпазливо бе разпитал тук и там, та в едно научно-популярно списание бяха му казали, че в Ленинград съществувал институт по проблемите на парапсихологията.

Началникът на конструкторския отдел пръв забеляза, че силите на Левиташки като че ли отслабват. Не се вдигаше вече толкова високо, отбягваше да отмества по-тежки предмети. Борис каза, че му било омръзнало, но беше поотслабнал и кожата му светлееше като изтъняла. Повикаха Захаријева, предпазливо ѝ дадоха да разбере, че в интерес на делото трябвало да почака с някои неща или да се въздържат от тях, ако вече са ги започнали. Пък и не са женени още, нали, само са сгодени. Захаријева им заяви, че са нахални и лицемери и че тъкмо любовта им родила тези сили у годеника ѝ.

Това подсети комисията по-подробно да опише генезиса на явлението. Поискаха на Левиташки автобиография, както се казва, до девето коляно. Той добросъвестно им продиктува отново как, по кое време, в какъв момент, в какво състояние на духа и тялото е бил, когато се е явило то у него. За произхода на фамилията си име и дали някой негов дядо не е притежавал такива способности, нищо не можа да им съобщи. Протоколът, многократно доуточняван и преписван, постепенно придоби вид на научно изследване. Особено със снимковата си част, а най-вече с шестнайсетмилиметровия филм, който демонстрираше в движение свободното издигане на Левиташки във въздуха.

Тъй като сериозните издания се пазеха от термините левитация и телекинеза, партийният секретар настоя също да ги избягват. Замениха ги със „Странните качества на Борис Левиташки, чертожник в института за подземни машини“. Някой бе споменал, че във физиката на елементарните частици за някои качества се използвали термини като „странност“, „чаровност“ и т.н. За пояснение туриха все пак двата термина тук и там в скоби и кавички. Последното, за което още се сетиха, бе да изпратят чертожника на медицински преглед — кръвна картина, енцефалограма и прочее. Приложиха ги към протокола и... вече не знаеха какво повече да предприемат.

Директорът, изнервен през последните дни, удари по бюрото си:

— И защо, да ни пита човек, сме зарязали цялата си работа заради тия глупости? Дали ще преместваш пишещи машини или ще седиш по турски във въздуха, за народното стопанство — все тая! Давайте го там на когото и да е, че не мога да го гледам вече! На нас за друго ни плащат, ясно ли ви е?

Пак се заубеждаваха един друг, че сигурно не е случайна появата на явлението тъкмо в института за подедни машини, че нямат право да се отричат от собствените си достижения. А и по-добра реклама — здраве му кажи! Нали в целия свят ще прогърми името на фирмата им. Съгласиха се на края, че се налага да побързат, докато не е станало нещо с Левиташки, и възложиха на младия профпредседател да съчини публикацията. Подписана от всички, тя щеше да отиде в печата, след като демонстрират чертожника пред комисия от БАН, която с резолюция да потвърди явлението. Но се наложи да попълват с нови данни протокола, а после да подхванат изобщо нов, защото на другата сутрин Лили Захариева обиколи доверително членовете на комисията със съобщението, че тя „също вече го можела“.

Като се поповдигнала на пръсти да целуне годеника си, разказа им Лили Захариева, защото той нали стърчи доста над нея, останала ей така във въздуха. И тя им го показва. Примамливите ѝ крака действително увиснаха на десетина сантиметра над директорския килим. Слезе, пак го повтори, директорът запита:

— Само толкова ли?

— Малко ли ви е — тросна им се тя. — Жена съм все пак, не съм кулокран.

После им демонстрира и телекинеза, защото и в нея бе изпробвала вече силите си. Премести пепелника само от единия край на бармасичката в другия. При втория опит го разсипа на пода. Скептикът началник се запита гласно:

— Защо Левиташки всъщност не може да лети? Само нагоре-надоле...

Профсекретарят извика:

— Да не го бъркаме с хеликоптер, другари! И ние конструираме подедна техника, не сме авиационен институт. Не забелязвате ли обаче, че епохалното откритие точно сега се появи. За левитация и телекинеза се говори и пише от векове. И точно в тоя вид се описва, какъвто го виждаме у него. Никъде обаче не е споменавано, че те могат

да се предават, а тук очевидно имаме случай на предаване, не на едновременно поява.

— Това да не е грип бе! — рече началникът на конструкторите.

— Лиле, свободна си — изпрати я нежно директорът. — Наблюдавай се, упражнявай се, ще повикаме фотографа да ти направи снимки. Но както и досега, нито думица никому, нали?

— Изглежда, тия сили са сходни по природа с магнетизма — заразсъждава на глас младият инженер, щом Захариева излезе. — Магнитното поле също индуктирва...

— Вярно — спомни си заместник-директорът, който единствен нямаше инженерно образование, беше юрист. — Като деца търкахме ножчетата си о някой магнит и те също се намагнитяваха.

Посмяха се по мъжки — от триенето, значи, от търкането един о друг! Профпредседателят, който държеше за точност на понятията, предложи да кръстят новото явление „нателекинезвам“ по аналогия от намагнитвам. „Налевитачвам“ беше неблагозвучно, пък и малко цинично се свързваше с името на чертожника. Пак се смяха, но вече доста възбудено. А ако явлението само по една случайност бе тръгнало от чертожната зала и постепенно обхванеше целия институт? Това, както се казва в по-сдържаните вестникарски дописки, вече граничеше с мечтата. Не се ли раждаше качествено новият човек, хомо галактикус, или както там го наричаха научните фантасти и футуролозите, оня човек на бъдещето, който с духа си, не с машините, ще е покорил гравитацията и пространството? Естествено бе тогава тия качества в началото да са по-слаби, от поколение на поколение да се засилват. Важното бе, че в такъв случай институтът за подемна техника по заслуга щеше да влезе в историята като месторождение на втория най-велик скок в еволюцията на човека, след оня миг, когато маймуната е слязла от дърветата и се е изправила на задните си крака.

Да, работата ставаше сериозна! Трябваше да наблюдават целия колектив. Много бе възможно и други да притежават „странните качества“, а те да дремят неразбудени в тях, или пък носителите им да се страхуват да ги обявят. Не беше ли разумно да съобщят открито, или срещу подпис за служебна тайна да внушат на всеки да проверява себе си за левитационни и телекинетични способности?... Лили Захариева разреши дилемата. Тайната на годеника си тя как да е бе опазвала, но със собствените си способности ѝ бе непосилно да не се похвали поне

на двете си най-близки колежки. След два дена всички в института знаеха какви весели фокуси правеше Лили Захариева. И невежествено пращаха Мистър Сенко и Факира Мити да ядат ряпа. Явно колективът бъркаше явлението с илюзионизма, но според комисията засега му стигаше толкова, под ръководството на Захариева да се опитва сам да повтори фокусите.

Директорът спешно командирова Борис Левиташки и най-младата инженерка от конструкторския отдел на Лайпцигския панаир. Инженер си, каза му, да свикваш вече с по-отговорни задачи. Искам точна документация на изложените там подедни машини. Захариева, естествено, му устрои скандал. Нямах ценз, защити се той. А за други неща имах ценз, а! — крещеше тя. — За други неща имах ценз!... Разбери, това е служебна задача! Не мога да ви пращам с институтски пари на сватбено пътешествие... — После се сети: Впрочем що да не мога? Това ще бъде и сватбеният ви подарък, наесен под формата на награда едно пътуване с Балкантурист... На края й предложи, може би за утешение, да заминат пък те двамата през тия няколко дена я до Слънчев бряг, я някъде в планината. Но Захариева плесна тържествуващо заоблени си лакът със старинния, вече позабравен в автомобилната ера израз: „Умря Марко!“ И изфуча навън със закана да разкаже на всички как той злоупотребява с поста си.

Директорът спа лошо тази нощ, но на другия ден няколко отговорни сътрудници го запитаха вярно ли е това за Борис Левиташки и той се успокои. Захариева бе си отмъстила, разгласявайки само тайната около специалната комисия, която уж щяла да погуби годеника й с изтощителни експерименти, вместо да го изведе на световната сцена.

Институтът оживено заочаква командирования чертожник. С нетърпение ги очакваше и директорът, но когато пристигнаха, извика на доклад по-напред инженерката. Заклучи вратата и не я запита какви машини са били изложени на панаира, а направо заповяда:

— Покажи сега!

Инженерката се поизчерви, съсредоточи се и в следващия миг пепелникът се озова от бармасичката върху отдалеченото цели пет метра от нея директорско бюро.

— Това е — изпъшка директорът и замислено завъртя жертвения пепелник. — Така излиза! А да се вдигаш?

— Не мога. Опитвах, не става.

— Малко е било времето. Късно се сетих за тоя панаир.

Телефонът иззвъня и той машинално вдигна слушалката.

— Аз съм — викна профпредседателят в ухото му. — Опразни кабинета си! Идвам с инженер Ставрев, оня от крановата група. Ей сега премести цяла кантонерка.

Директорът съкрушено върна слушалката. Дълго и подозрително изглежда инженерката, докато тя повторно се изчерви, завъртя ръката си:

— Ти със Ставрев нещо... така?...

— Ама вие прекалявате! — възмути се момичето.

— Нищо, нищо! Благодаря ти, много ти благодаря! И прощавай, че аз...

После внезапно се нахвърли върху нея и я зацелува с такава ярост, сякаш искаше да изпие всичките ѝ сили. Когато я изпрати до вратата, момичето се люшкаше на омекналите си крака, а той пак ѝ се заизвинява за нещо, което само двамата си знаеха.

Странните качества, както бяха ги нарекли в протокола, зашестьвуаха из целия институт. Кой знае защо пак в чертожната се развилняха най-напред. След още седмица всички чертожнички вече можеха, ако не да се повдигат на сантиметри над пода, то поне да си прехвърлят пергели и газови запалки, да търкалят червила и да събарят пепелниците от масите. Оттам телекинезата нахлу в другите отдели, но заразяваше предимно инженерите.

Комисията не смогваше да проучва и описва случаите. Фотографът пък непрекъснато искаше пари за фотоматериали, все особено скъпи, та главният счетоводител, не знаейки как да ги оправдае, си подаде оставката, защото се боеше от държавен контрол. Върхът на всичко бе, когато и чистачката на директорския етаж кака Мара дотърча ужасена от себе си. Както си шетала снощи и като погледнала пълната кофа с вода, „она се катурнала съвсем самичка, та залела целио мокет...“

Огледаха я недоверчиво и най-напред се запитаха защо ѝ викат „кака Мара“, когато тя е по-млада от всички в комисията. С изключение на профпредседателя, който възкликна:

— Е, нея пък кой е нателекинезил?

Предложиха ѝ да премести кристалния пепелник, станал постоянен уред за експериментите им. Тя не можа. Навярно защото се боеше да не го счупи; няколко пъти рече: Ами ако го счупим? Излязоха в коридора да опитат с кофата. Пълна кофа с вода говореше за доста голяма сила. На неизсъхналия от снощи мокет се събра навалица, та трябваше да я разбутват, за да освободят една няколкометрова писта. Кофата поставиха в края ѝ, за всеки случай — празна, Кака Мара я гледа, докато се насълзиха очите ѝ, но тя си стърчеше невъзмутимо, като всяка цинкова кофа.

— Ама не ви лъжем за снощи! — почти изплака чистачката. — Вие да не помислите, че аз такова, щото...

— Погледни я с любов — каза ѝ профпредседателят. — Така, със силна любов и желание!

Не видяха има ли любов и желание в погледа на чистачката, но кофата не помръдна.

— Опитай с омраза! — предложи отново профпредседателят.

— Е па как че мразим кофата! — възбунтува се здравият разум у женицата.

— Нищо де, опитай! — подкрепиха и други хрумването на профпредседателя.

Кака Мара пак се опули и когато вече всички изпуснаха напразно затаявания си дъх, кофата изведнъж се събори, дръжката ѝ, мистично тихо издрънча. Публиката се развика, разсмя, после млъкна в очакване. Значи, с омраза, а? — рече директорът и всички се втреничиха в него, но той не се катурна като кофата, а потупа слисаната жена по рамото с едно също двусмислено:

— Браво, како Маро!

И почти избяга в кабинета си, сподирен от комисията, която се питаше вече с огорчение защо след като, изглежда, не само любовта е носещата среда, индукционното поле и така нататък, за странните качества, защо още никой не е бил удостоен от тях. Какво имаха левитацията и телекинезата против ръководството на института? Комисията не знаеше, че нейният председател, директорът, щом останеше насаме, непрекъснато местеше с поглед докладните папки, календара, телефона и други по-дребни предмети.

Телекинетичните способности на така Мара толкова ги объркаха, че никой не забеляза тогава с какви очи гледаше Борис Левиташки същата кофа. А той ревнуваше и искаше да я изправи или поне да я премести в отвъдния край на коридора, та отново да спечели вниманието на колегите си. Кофата не го послуша, дори празна. Не само комисията левитацията и телекинезата също го забравяха напоследък. Силите му като че ли се разтваряха в колектива, дарявайки всекиго с частица, та за него оставаше все по-малко. А и Лили Захариева допълнително му тровеше живота със заплахите си да разтрогне годежа им. Панаира бе му простила — че бе мислил за нея, ѝ доказваха купищата хубави подаръци от Лайпциг, — но отказваше да приеме клетвите му, че не е докосвал никоя от другите чертожнички. Борис не се запита защо тя бе толкова уверена в начина, по който се

разпространяваха странните качества, и понеже я обичаше, страдаше заедно с нея, че някои нейни колежки можеха повече от годеницата му. Нейните способности също чезнеха. Обезпокоен сериозно, той съжаляваше вече, че не бе отишъл в цирка; там поне повече хора щяха да се пораждат на необикновеното явление. Може би там нямаше и да изчезне така скоро. Изглежда, необикновеното най-добре вирееше в днешно време само в цирковете.

Но и комисията следеше с безпокойство развитието на нещата. Оказа се, че кофата на така Мара наистина бе отбелязала кулминацията, след която започна бързият и всеобщ упадък. Той също тръгна от Борис Левиташки, който пръв загуби окончателно странните си качества, колкото и отчаяно да се упражняваше. Няколко дена по-късно Лили Захариева се яви на работа с подути от плач и напрегане очи. Не бе смогнала да помръдне дори пиличката си за нокти. В чертожната и в залата на конструкторите се забавляваха още известно време със състезания кой по-далеч ще премести запалка или кутия с цигари. После минаха на кибритени кутийки — отначало пълни, след това празни, докато и празните кутийки се възбунтуваха срещу психическите им сили.

Комисията още дълго се занимава с любовните връзки в института, макар странните качества да бяха повсеместно изчезнали — дотогава, докато изчезнаха и любовните връзки. После замря като парализирана. Защото когато председателят на една комисия премного си играе на демокрация, тя също става нерешителна. А той все бе отлагал повикването на хора от Академията на науките и даването на публикацията, очаквайки да се засилят собствените му способности. Не беше редно и възпитателно не беше чистачката да събаря цинкова кофа с вода, а директорът едва-едва да премества някоя папка или химикалка. Напразно обаче пиеше сили от своя таен извор, той също бе пресъхнал. На края директорът се утеши с благоразумието си: никой не бе узнал, че за известно време и той бе притежавал тия странни качества. Заради него обаче пропуснаха момента, когато все още можеха да ги демонстрират на живо пред обществеността. Левитацията и телекинезата бяха си отишли от института и засега нямаше признаци за връщането им.

— Я дайте да погребем тая история — предложи тогава директорът на комисията. — Все едно, никому вече не можем да я

докажем истински. Нали и фотографът каза, че дори на снимките нямало да повярват. За монтаж ще ги обявят. Тогава какво, за смях ли да ставаме? Ние сме авторитетен институт, не сме някакво шотландско езеро — намекна той за историята с Неси, на която въпреки множеството снимки все по-малко се вярваше.

Толкова бяха съкрушени, че се разотидоха мълчаливо. Никой обаче не бе в състояние да се върне към нормалния трудов делник. С изключение на кака Мара, която и без това бе се разтревожила само от намокрения мокет. Тук и там някой все още опитваше и с любов, но повечето служители се взираха непрекъснато с омраза във вещите, с които работеха, и в колегите си. Напразно. Всичко си оставаше на мястото. Единствено Лили Захариева успя да прехвърли подарената ѝ от Борис Левиташки годежна халка от пръста си в джоба му. Без излишен шум, разбира се. А когато почти веднага след това печално за него събитие го повика секретарката на директора, Борис отгатна с последния остатък от нещо като телепатия в себе си, че ще последват и други неприятни неща.

Посивели и вдървени, директорът и заместникът му приличаха на библейските солени стълбове на отчаянието.

— Левиташки — каза му директорът без предисловие, без да го покани да седне. — Пристига комисия от министерството да обследва работата на института. По сигнали. Разбираш какво значи това, нали? По сигнали! Налага се веднага да напуснеш.

Бъдещият инженер се осмели все пак да поиска обяснение. Директорът му го даде вече не толкова хрипкаво:

— Не напуснеш ли доброволно, ще те уволня по доста тежък параграф. За разстройване на колектива. Всичките ни разработки изостанаха заради теб. Ако утре преместят мене, с нищо няма да ти бъда полезен, значи, в интерес и на двама ни е, ти да се махнеш.

— Щом толкова преча... — измърмори Борис Левиташки, загледан през прозореца към тревните площи, по които на купчинки гниеше ожънатият бурен. Дъждовете продължаваха и той никога нямаше да се превърне на сено.

— Добре — излезе директорът от каменната си поза и си беше отново предишният делови, енергичен ръководител. — Върви да си пишеш оставката! Без дата! Аз през това време ще се обадя на едно място.

И с един разговор по телефона само успя да го прехвърли в института за кухненска и битова техника. След което продиктува строга заповед за наказанието му. Съвсем случайно ѝ постави датата на оня весел ден, когато бяха ожънали тревните площи.

В института за кухненски и битови уреди Борис получи своето конструкторско място, но не се зарадва, а продължи да тъгува за изгубените си качества. Все му се струваше, че те пак ще се появят, ако не тук — другаде, ако не у него — у другите хора. И току се взираше с плашещо хората очакване в лицата им. Все още вярваше, че това са били само техните първи кълнове, крехки и неустойчиви, по-скоро — едно предизвестие за появата на бъдещия хомо галактикус, който няма да има нужда от космически кораби, а свободно ще господарува над времето и пространството. Но нима можеш с такава налудничава вяра да бъдеш полезен в института за кухненски прибори? С нея можеш да стигнеш най-много до психиатрията. Кое то и стана.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.